

Platform Sociaal Domein op 21 september 2023

Bijeenkomstimpresie door Jan van der Poel, wethouder van gemeente Zwartewaterland

Help elkaar, koop lokaal

Donderdag 21 september was de bijeenkomst van het platform sociaal domein van het VNG. Op de terugweg zag ik buiten Raalte bovenstaand bord staan. Een aandenken aan de tijd van corona. Of juist niet, actueel tot op de dag van vandaag? Zijn het de dilemma's van regionaal of lokaal waar we nog elke dag mee worstelen? Zowel privé als in bestuurlijk Nederland? Belijden we het met de mond, maar maken de ingesleten structuren dat we oude gedragingen blijven handhaven?

De bijeenkomst sociaal domein van de VNG in Raalte gaf voldoende stof tot nadenken.

Bij de binnenkomst gingen Tijs de Bree en Gert Harm ten Bolscher en ik naar binnen. De provincie liet de gemeente voor gaan, "zoals 't heurt" hoorde ik achter mij. De toon was gezet.

Zoals de binnenkomst deed vermoeden, merk je in de zaal verbinding, interesse en respect naar elkaar. Hoe waardevol het is om elkaar te ontmoeten maakt Gerria Toeter ons duidelijk vanuit haar rondgang langs de wethouders. Samenvattend mogen we stellen dat de kracht zit in het totaal van heel Overijssel, up-to-date informeren vanuit een brede vertegenwoordiging en, niet het minste: inspireren. Wel mogen we meer *schuren* (lees: vertel ook de dingen die niet lukken, want daar leren we misschien met elkaar wel meer van). Ook moeten we ons netwerk vanuit Overijssel verder versterken door deel te nemen in landelijke VNG-commissies. Dat draagt eraan bij om het lokale en landelijke te verbinden.

Tijs en Gert Harm stelden zich voor in samenhang met hun nieuwe portefeuilles. Dat deden ze goed. Met enige humor en losheid namen ze ons mee en wekten ze (in ieder geval bij mij) het gevoel op dat we hoognodig eens de heren lokaal moeten uitnodigen om ideeën uit te wisselen. Het zorgde in ieder geval bij mij voor voldoende inspiratie. Laat die gemeenten maar *veur gaan*.

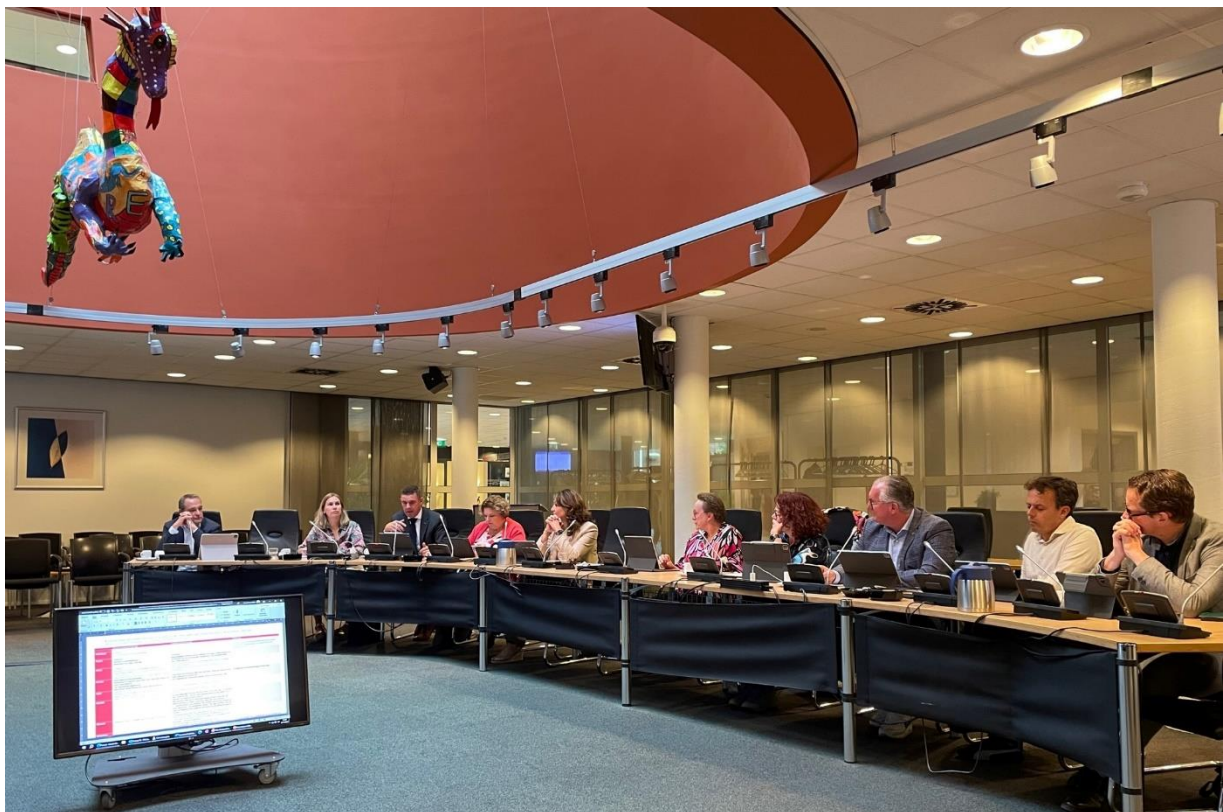
Arjan Kampman nam ons mee in de actualiteiten vanuit de VNG-commissie PSI. Het meest raakte mij wat hem ook raakte. De banenafpraak voldoet niet bij 60% van de gemeentes. Degenen die het verkopen kunnen het zelf blijkbaar niet zo goed. Gelukkig willen we meer schuren. Het ander wat raakte was dat eenverdieners onder het bijstandsniveau leven. Daar helpt schuren niet meer. Hier moeten we met elkaar het Haagse verbinden met de lokale werkelijkheid.

Mariska ten Heuw lichte een grote hoeveelheid actualiteiten uit het sociaal domein duidelijk toe. Om jullie te inspireren: ik heb direct haar PowerPoint opgevraagd en gedeeld met ons lokale sociaal domein. En in mijn hoofd resoneerde de vraag wat de uitspraak van de PGB (check de PowerPoint) nu betekende voor onze uitvoering? En... doen we het allemaal wel zo goed of zitten we in onze eigen bubbel en breekt een rechter daar af en toe doorheen. Het schuurde even in mijn hoofd.

Voor agendapunt zeven kwam Arjan Kampman opnieuw aan het woord. Hij sprak over het Essay "bestaanszekerheid als belofte". Het besef dat juist dit onderwerp als basis ligt voor vele andere onderwerpen vraagt om het goede gesprek vanuit de gemeenten (VNG) met het Rijk. En Rijk, ervaar dat niet als een aanval maar juist als steun in de rug. Koop lokaal en gebruik het landelijk! Hier raakt de systeem en leefwereld elkaar in volle hevigheid. Daar waar mensen leven en geraakt worden in de primaire basis van hun bestaan. Laat het dan maar even schuren....

Na het opwarmertje van Arjan rondom de bestaanszekerheid kregen de aanwezigen de kans om zich te laten inspireren. Geweldig om de collega's praktijkvoorbeelden van hun gemeenten en regio te horen delen rondom GALA en Sportakkoord II. We hoorden de kracht van Vitaal Vechtdal, Salland United, RZA (ja die naam mag van mij wel weggeschuurd voor een nieuwe) en de Twentse Koers. Wat opvalt is dat we lokaal richten en samen afspreken. Tegelijkertijd signaleer ik ook het dilemma: juist regionaal willen we met elkaar de koers bepalen, willen we het verschil gaan maken. Willen we elkaar vasthouden en helpen. Maar lokaal ligt de vraag. En daar bijt het dan soms in de praktijk en in mijn hoofd. Help elkaar en koop lokaal? Of help elkaar en koop regionaal? Of help elkaar koop regionaal en laat daardoor lokaal de winst pakken? Die bezinning en dat zelfs nog een paar slagen dieper, ging door mijn hoofd toen ik op de terugweg het bord langs de kant van de weg zag. Geeft het hoop? In ieder geval merk ik in onze provincie Overijssel, in ons netwerk, dat we elkaar redelijk verstaan en we samen durven delen.

Je merkt dat dat informeren een groot deel van de bijeenkomst beslaat; enerzijds is het een grote hoeveelheid aan onderwerpen die op een duidelijke wijze tot ons komen. Anderzijds reflecteert het ook aan de hoeveelheid en de breedte van de gezamenlijke verantwoordelijkheid. Een thema als huisartsenzorg raakt lokaal en doet pijn als het onder druk staat. Oplossingen liggen er niet makkelijk

en lijken te vinden in gesprekken met het Zorgkantoor en in vernieuwing. Vernieuwing is echter ook zo'n oplossing die spannend kan zijn, want daar vinden we weer de weerstand van verandering en komen er emoties vrij die bestuurlijk niet snel te sturen zijn.

En dan de nogmaals die oproep tot meer schuren. Wat me wel tijdens het overleg opviel is die leefwereld en systeemwereld. In mijn beschouwing van de taal die we gebruiken waren we vaak in de taal gericht op de systeemwereld, de structuren en de inrichting en afstemming. En ja, dat is nodig. Maar uiteindelijk geloof ik erin dat het gaat om de bedoeling, wát je wilt bereiken en dat we dat met elkaar goed moeten uitspreken. Want dat helpt, lokaal én regionaal én landelijk. We kunnen niet zonder elkaar. Juist díe praktijkvoorbeelden van wijken en gemeenten kunnen het beleid op een goede manier vormgeven en de mensen bestaanszekerheid geven. Vanuit de leefwereld volgt de systeemwereld. En waar maken wij dan als netwerk het verschil in die structuren? Laten we vooral dat blijven agenderen! Ik geloof erin. Help elkaar en koop lokaal. Den Haag volgt u ons?